

Грігол КАТАМАДЗЕ,

Надзвичайний і Повноважний посол Грузії в Україні

— Сьогодні ми в гостях у Посольстві Грузії в Україні і з традиційною грузинською гостинністю нас зустрів Надзвичайний і Повноважний посол Грузії в Україні пан Грігол Катамадзе. У 1992 році наші країни встановили дипломатичні відносини. Торік міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко відвідав Грузію, а цьогорічний візит Вашого міністра закордонних справ затвердив позитивну динаміку розвитку відносин наших країн. Але все ж

таки бракує останніми роками візитів на найвищому рівні, з чим це пов'язано?

— По-перше, хочу сказати, що мені дуже приємно, що перед візитом в одній з вітальних промов міністра закордонних справ України пана Грищенко було відзначено не 20-річчя встановлення дипломатичних відносин, а 20-річчя відновлення дипломатичних відносин. Це, я думаю, дуже принципове зауваження, тому що справді дипломатичні відносини існували між нашими країнами ще після розпаду царської імперії, тому відновивши дипломатичні відносини, ми вже змогли зробити дуже багато. Ми досягли досить високого рівня взаєморозуміння між нашими країнами, особливо останнім часом грузинські політики, включно з Президентом Грузії, дуже часто говорять про те, що такої активізації двосторонніх відносин, які спостерігаються за останні два роки, не було дуже давно. За ці два з половиною роки, коли в Україні прийшла до влади нова політична сила, ми ба-

чимо реальні підсумки нашої взаємодії, наприклад, торік торговельно-економічні відносини характеризувалися сумою у майже 800 млн доларів, а зростання торговельно-економічної взаємодії цього року говорить про те, що ми, напевно, перевищимо згадану суму і досягнемо 1 млрд доларів. Це далеко не межа наших можливостей, але разом з тим є низка питань, які ще треба вирішити, зокрема міждержавні угоди, які готові до підписання і чекають своєї черги, адже для цього необхідно організувати візити на найвищому рівні. Ми працюємо над цим, мені складно зараз назвати конкретні дати, але переконаний, що обмін візитами обов'язково відбудеться.

— *За ці роки відновлення дипломатичних відносин у яких сферах наші країни досягли найбільших результатів?*

— Як я не водночас зазначав, практично неможливо знайти сферу, в якій не спостерігалася б активізація двостороннього співробітництва. Ми активно взаємодіємо у різних галузях, але особливо в сфері економіки, бізнесу. Представники українського бізнесу, особливо останні півтора року, цікавляться веденням бізнесу в Грузії, можливостями інвестування в різні сектори економіки. Своєю чергою, представники грузинського бізнесу розглядають наявні можливості ведення бізнесу в Україні. Йде активізація відносин у культурній сфері. І, чесно кажучи, на мою думку, гуманітарна сфера дуже важлива, тому що духовна складова наших народів наскільки багата, що обмінюючись культурами, ми стаємо ще багатшими, ми взаємодоповнюємо один одного, тому наше Посольство намагається приділяти цьому якнайбільшу увагу і допомагати розвитку культурної взаємодії. Я не буду перелічувати всі заходи, які ми проводимо, але хочу згадати, що в Оперному театрі пройшов абсолютно унікальний спектакль, який було присвячено 20-річчю відновлення дипломатичних відносин. Ми передбачаємо втілити в життя ще дуже багато цікавих заходів, над якими посольство працює, і мені здається, що ця сфера дуже цінна, важлива для поглиблення наших відносин. Не можу не згадати про активізацію, особливо за останні півроку, взаємодії на рівні регіонів та областей. Ви не знайдете жодного регіону в Україні та Грузії, які б не мали програми співпраці. Думаю, що уряди наших країн зробили все для того, щоб дати можливість регіональній бізнесовій та політичній еліті активно співпрацювати між собою. Представники бізнесу мають можливість безпосередніх контак-

тів, діячі мистецтва, культури, політики знаходять один одного і активно співпрацюють. Думаю, що в цьому напрямку ми й надалі маємо рухатися. Недавно в Харкові гостював мер Тбілісі, було підписано Угоду про партнерство між містами. Такі речі допомагають активізації наших відносин. Хочу сказати ще про одну важливу складову — це взаємне відвідування країн нашими громадянами. Ми пишаємося тим, що, наприклад, повітряне сполучення Київ–Тбілісі добре розвинене — по чотири рейси щодня. Якщо згадати час п'ятирічної давнини, коли ми мали по два рейси на тиждень, це значне досягнення, це показник того, що люди цікавляться, приїзять один до одного. 30–35% туристів, що відвідують Грузію — з України, і це нас дуже тішить. Ми всіх запрошуємо відвідати нашу багату культурою та традиціями державу.

— *А чи є інтерес у грузинських туристів до України?*

— Звичайно, громадяни Грузії активно відвідують Україну не тільки з діловими візитами, а й з метою відпочити. Здебільшого вони проявляють інтерес до Києва, Одеси та регіону Карпат. Динаміка ще не така велика, але, я думаю, невдовзі візити наших громадян почастишають.

— *Експерти високо оцінюють сільське господарство Грузії як перспективну сферу для інвестицій, і для України аграрна сфера традиційно є дуже важливою. Тож яка перспектива співпраці наших країн?*

— Справді, Грузія аграрна країна. На жаль, упродовж десятиліть Грузія перебувала у великій виробничій кооперації: було збудовано багато великих підприємств, які працювали для Радянського Союзу, тож після його розпаду чимало з них перестало функціонувати. Для того щоб повернути країні розвинену економіку, потрібно активно вдосконалювати сільське господарство. Не дивно, що цьогогоріч, на засіданні уряду Президент Грузії сказав, що пріоритетним для розвитку країни є сільське господарство, тобто найбільше уваги варто приділяти саме цьому сектору. Це стосується не тільки виноробства, виноградарства, сільське господарство Грузії загалом дуже цікаве. Ми працюємо над тим, щоб потенційним інвесторам було цікаво інвестувати в сільське господарство нашої країни.

Щодо взаємодії наших держав у цій галузі, то є кілька позицій: по-перше, фермери можуть взаємодіяти між собою безпосередньо, обмінюючись досвідом, по-друге, співпраця на рівні

держав з метою розвитку продовольчого товарообігу чи ведення спільних проектів, які стосуються сільського господарства.

— *Пане Посол, Ви згадали про важливість розвитку гуманітарної сфери. Наші країни співпрацюють зокрема у сфері освіти, наприклад, МАУП та Грузинська міжнародна академія. Яка перспектива розвитку освітніх проектів, можливо, з підготовки медичного персоналу спільними зусиллями?*

— Величезна кількість випускників вищих навчальних закладів України сьогодні дуже успішно працюють на державних посадах, у бізнесі, в різних секторах економіки Грузії. Я хочу зазначити те, про що, напевно, ніхто не говорив до цього. Мабуть, частинка успішних реформ Грузії полягає у тому, що люди, які їх розробляли і втілюють в життя — отримали освіту в Україні. Це не данина поваги, не просто дипломатична ввічливість, це реальність: вищі навчальні заклади України давали і дають першокласну освіту грузинським студентам, які згодом імплементують свої знання вже в Грузії. Сьогодні в багатьох навчальних закладах не тільки Києва, а й інших міст України навчаються представники нашої країни. Для нас є дуже цінним те, щоб наша молодь здобула освіту на заході, за межами країни. Здебільшого, потребуємо інженерів, яких дуже бракує. Думаю, що основоположні сектори економіки, такі як медицина, інженерія, будівництво, сільське господарство, повинні мати у своїй структурі найкращих фахівців і ми зробимо все для того, щоб молодь отримала найкращу освіту, зокрема і за межами країни.

— *Пане Посол, а в чому виявляється інтерес грузинів до української культури?*

— Мені здається, що грузинські та українські мелодії дуже схожі: мелодійні, спокійні. Щось дуже рідне чуєш в українській пісні.

— *Пане Посол, дуже дякую, що Ви знайшли час зустрітися з нами, взяли участь у нашій телепередачі, та бажаю, щоб Ваша дипломатична місія і надалі сприяла розвитку дружніх відносин між нашими країнами.*

— Дуже дякую Вам.

Розмову вела **Анна Костюченко**,
ведуча програми «Україна дипломатична»

Grigol Katamadze,

Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Georgia to Ukraine

— *Today we are received by the Embassy of Georgia to Ukraine and the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Georgia to Ukraine Grigol Katamadze is meeting us with celebrated Georgian hospitality. Good afternoon, Mr. Ambassador!*

— Good afternoon!

— *In 1992, our two countries established diplomatic relations. Last year, the Minister of Foreign Affairs of Ukraine Kostyantyn Gryshchenko visited Georgia and this year visit of your Foreign Minister confirmed the positive development of relations between our countries. However, in recent year the top level visits were not frequent. What is the reason for this?*

— First, I want to say that I am very pleased that the Foreign Minister of Ukraine Mr. Gryshchenko before his visit mentioned in his greeting speech not the 20th anniversary of establishment of the diplomatic relations, but the 20th anniversary of restoration of the diplomatic relations. This, I think, is a very fundamental observation, because really diplomatic relations existed between our countries even after the collapse of the tsarist empire, so by restoring our diplomatic relations we already did a lot. We have reached a very high level of mutual understanding between our countries. In particular, lately the Georgian politicians, including the President of Georgia, often say that we observe in the last two years an intensification of the bilateral relations not seen for a very long time. During these two and a half years with the new political power in Ukraine, we see the real results of our cooperation. For example, last year the trade and economic relations were characterized by an amount of nearly \$ 800 million, and the growth of trade and economic cooperation this year suggests that we will probably exceed the said amount and reach \$ 1 billion. This is not the limit of our capacity, but still there are some issues that need to be addressed, specifically the interstate agreements that are ready to sign and pending, because they require

top level visits. We are working on it. I cannot name a specific date, but I am convinced that the exchange of visits will take place by all means.

— *In which spheres did our states receive the best results during these year of restoration of the diplomatic relations?*

— You know, I often repeat that it is almost impossible to find a sphere in which we do not observe activation of the bilateral cooperation. We are actively cooperating in various fields, but especially in the economic sphere and in business. Representatives of the Ukrainian business, especially in the last half of the year, are interested in doing business in Georgia and in the investment opportunities in various sectors of the economy. In their turn, the representatives of the Georgian business consider the available business opportunities in Ukraine. The relations in the sphere of culture become more intensive. Frankly speaking, I consider that the humanitarian sphere in our relations is very important, because the spiritual component of our nations is so rich that by cultural exchange we enrich and complement each other. The Embassy is putting every effort in assisting cultural exchange. I will not mention all the activities, but I want to mention that a unique performance devoted to the 20th anniversary of restoration of the diplomatic relations was staged at the Opera House. We are working on many other interesting cultural projects because this sphere, as I said, is very significant for deepening our relations. I can not but mention more active cooperation between the regions and territories of our states, especially in the last six months. You will not find any region in Ukraine and Georgia, which do not have cooperation programs. I think that the governments of our countries did everything in order to enable the regional business and political elite to cooperate with each other. Business representatives have all opportunities for direct contacts, artists, cultural figures and politicians find each other and cooperate. We will develop this sphere of cooperation further. Recently the Mayor of Tbilisi visited Kharkiv, the Agreement on partnership between the two cities was signed. These activities help to strengthen our relations. I would like to mention another important component of our relations — these are mutual visits of our citizens. We are proud that, for example, air communication Kyiv-Tbilisi is well developed - four daily flights. If you remember, five years ago we had only two flights a week, so this is a significant achievement.

It is an indication that people are interested and visit each other. Tourists from Ukraine account for 30–35% of all tourists visiting Georgia, and we are very happy with this. We invite everyone to visit our country rich in culture and traditions.

– *Are the Georgian tourists interested in visiting Ukraine?*

– Sure, the Georgian citizens are actively visiting Ukraine not only on a business trip, but also for recreation. Most of the citizens are interested in visiting Kyiv, Odessa and the Carpathian region. Dynamics is not so great, but I think that eventually visits of our citizens will grow in number.

– *Experts highly value the agriculture of Georgia as a promising area for investment, while for Ukraine agricultural area is traditionally very important. What is the prospect of cooperation between our countries in this sphere?*

– Indeed, Georgia is an agricultural country. Unfortunately, during the Soviet times Georgia was involved in a huge industrial cooperation with many large enterprises that worked for the Soviet Union and after its collapse many of them ceased to function. In order to develop the country economy we should actively improve agriculture. Not surprisingly, that this year at a government meeting the Georgian President said that agriculture is the priority of the country, so we need to focus on development of this sector. This applies to winemaking, viticulture and others. The agriculture in Georgia generally is very interesting sector for investors. We work hard to attract the potential investors to invest in the agriculture in our country.

As to cooperation of our countries in this field, there are a few opportunities: first, the farmers can directly interact with each other sharing experiences, and second, the state cooperation in order to develop the food commodity exchange or implementation of joint agricultural projects.

– *Mr. Ambassador, you mentioned the importance of the humanitarian sphere, in particular our countries cooperate in education, for example, the International Academy of Staff Management in Ukraine and the Georgian International Academy. What are the prospects for educational projects, particularly joint training of medical staff?*

– A huge number of graduates from various universities in Ukraine today are very successfully working at the state authorities, in business and in various sectors of Georgian economy.

I would like to mention something that probably was not touched upon before. Maybe, in part the successful reforms in Georgia were implemented owing to contribution of people who received education in Ukraine. It is not a tribute and diplomatic words; this is the reality, the truth. Higher educational institutions of Ukraine provide first class education to the Georgian graduates, who subsequently implement their knowledge already in Georgia. Today, too many universities not only in Kyiv, but also in other cities of Ukraine provide education to the students from Georgia. For us it is very important to give our young people education in the west, outside the country. We are in need of engineers and also specialists of such basic sectors such as medicine, engineering, construction, agriculture that should have the best experts. So, we will do everything to ensure that the young people receive the best education, including abroad.

— *Mr. Ambassador, what are the interests of Georgians in the Ukrainian culture?*

— I think that Georgian and Ukrainian melodies are very much alike. They are tuneful and quiet. Accord of our melodies is very attractive and I hear something very native in the Ukrainian songs.

— *Mr. Ambassador, thank very much that you spared your time to take part in our TV program. I wish you that your diplomatic mission will further facilitate development of friendly relations between our countries.*

— Thank you very much!

Interviewed by **Anna Kostyuchenko**,
link lady of the «Diplomatic Ukraine» Program